

Piše: Igor Isailović

Izbori 2012

Vreme je za velika obećanja, velike akcije, nove mostove, puteve, nova radna mesta, veće zarade, odlučne borbe protiv korupcije, nove investicije, novu Srbiju...

Kako će ove godine građani Srbije da glasaju zavisice, pre svega, od konkretnih predloga za rešavanje svakodnevnih problema, sa kojima se građani Srbije suočavaju.

Nacionalni programi, koji su bili aktuelni za prethodne izbore: EU, RUSIJA, SARADNJA SA HAGOM, KOSOVO i slični politički programi, na ovim izborima neće privući nijednog glasača, jer je sada svima jasno da globalnim pitanjima postoji manje-više isti pristup svih političkih stranaka, ali da odluka o tim pitanjima najmanje zavisi od nas samih.

Na osnovu izloženog, a posebno imajući u vidu veliku ekonomsku krizu u koju je zapao čitav moderni svet, najbitnija pitanja na ovim izborima biće: **kakav program se predlaže za borbu protiv korupcije, kako će se olakšati rad privrednika, ko će i na kakav način rešiti problem birokratije, plan za nove investicije i nova radna mesta?**

Umesto konkretnih predloga kako će se nagomilani problemi rešiti, političke stranke su nas „bombardovale“ novim lepim fotografijama na bilbordima i reklamama, novim političkim floskulama, što će, ukoliko se ovako nastavi, prouzrokovati veliku apstinenciju na izborima.

Ukoliko neko iskreno želi dobro za Srbiju i ukoliko se za vlast bori da bi pomogao svom narodu, onda narod očekuje sledeće sistemske rezove, koji bi trebalo da povrate ukaljeno dostojanstvo naroda:

1. Rešenje problem birokratije i korupcije

Narodu je i više nego jasno da je problem birokratskog pristupa problemima uzročno povezan sa korupcijom. Nema, naime, korupcije ukoliko su državni službenici predusretljivi i ukoliko im jedini zadatak bude da problem mora da se reši, a ne kako je do sada to bio slučaj, tj. da se svakodnevna rečenica „ovo ne može“ zameni rečenicom

„ovo ćemo rešiti na ovaj način“. Ovaj problem je moguće rešiti samo ukoliko se ovaj problem ne rešava ad hock, tj. ukoliko se sistematski analiziraju problemi birokratije. Razvijeni pravni sistemi, poput sistema u SAD-u, su problem birokratije rešili tek nakon što su utvrdili šta usporava državu i ostalu administraciju. Došli su do zaključka da administraciju usporavaju: **besmisleni propisi, problematični pojedinačni slučajevi, loša unutrašnja organizacija administracije, loš sistem kontrole efikasnosti administracije.**

Nakon toga su preduzete aktivnosti, kako bi se rešili navedeni problemi.

Izvršene su promene besmislenih propisa. Naš pravni sistem je loš primer na svetskom nivou besmislenih propisa - mi bismo ovde imali baš dosta posla. Zakonodavac bi trebalo da se uvek postavi u ulogu građanina sa konkretnim problemom i da tako koncipira propis. Tada se sigurno ne bi desilo da se od jednog privrednika zahteva više od 15 nameta, 10 saglasnosti raznih organa za obavljanje delatnosti itd.

Uvedeni posebni šalteri za problematične pojedinačne slučajeve. U Americi, svaka administracija ima bar dva šaltera za slučajeve koji su atipični, kako građani sa tipičnim problemima ne bi bespotrebno čekali u redu. Na primer, zašto bi u Katastru nepokretnosti neko ko je došao da preuzme vlasnički list trebalo da čeka da neko ispred njega reši svoj dugogodišnji problem, za koji ne zna niti broj parcele, niti broj predmeta.

Izvršena reorganizacija administracije. Koliko vam se puta samo desilo da na šalteru nekog državnog organa ispred sebe zateknete i pedeset ljudi koji čekaju rešenje svog problema? Ne, to nije loša sreća, ako ste na to mislili - to je loša organizacija posla. Administracija mora da analizira za koje potrebe je potrebno imati deset,

a za koje potrebe dvadeset šaltera, kako bi sačuvala dostojanstvo svojih građana. Ukoliko se zanemari da gužvu na šalterima prave upravo birokrate, koje imaju nelogične i nezakonite zahteve, pa jedan građanin, da bi završio svoj posao mora da se vraća i po deset puta da čeka u istom redu, onda se ne može zanemariti da niko tome ne pridaje nikakvu pažnju. Da li je logično da je za jedan vlasnički list potrebno podnositi posebne zahteve i da za to treba čekati nekoliko dana,

Dobar primer da ovo nije utopija: Agencija za privredne registre jeste jedino svetlo u tunelu srpske birokratije, jer je na delu pokazala da ne samo da možemo biti isti tj. efikasni kao sav normalan svet, nego da možemo biti i bolji. Ova institucija bi trebalo da bude paradigma za sve državne administracije, kako bi se Srbija uzdigla i krenula pravim putem.

kada se zna da je vlasnički list u elektronskoj formi, te da je dovoljno samo dati komandu za štampu? Druge razvijene zemlje su otišle korak dalje, pa je uspostavljen online Katastar nepokretnosti i uz pomoć elektronskog potpisa moguće je dobiti vlasnički list istog momenta.

Poboljšan sistem kontrole efikasnosti – danas je apsurdna situacija da šefovi kazne svoje podređene zato što je građanin bio nezadovoljan uslugom administracije. Kada to bude pravilo, ubeđen sam da će se redovi smanjiti, a samim tim i stepen korupcije. Ovo je prava borba protiv korupcije, jer formiranje raznih agencija za borbu protiv korupcije za sada nije dalo nikakve rezultate. Da li je logično da službenik koji odlučuje o nečijem pravu na starosnu penziju o zahtevu ne odluči više od 2 godine i da zbog toga ne bude kažnjen?

2. Giljotina propisa

Kada neko reši da počne svoju privrednu delatnost na teritoriji Srbije, prijatno se iznenadi kada sazna da je potrebno da prati „more“ propisa kako bi njegovo poslovanje bilo zakonito. Propisi i obaveze iz navedenih propisa, o kojima privrednici moraju da vode računa su brojni, što stvara ozbiljne probleme u redovnom poslovanju. Ona politička stranka koja šire posmatra stvari, pa ima za cilj da dobije podršku privrednika, koji su temelj jedne države, jer bez uspešnih privrednika nema ni jake države, moraju predložiti plan za pravu reformu pozitivnog zakonodavstva. Apsolutno je neprihvatljivo da danas privrednik ima više od deset nameta (taksi, poreza, naknada, firmarina, doprinosa itd) što je jedino kod nas slučaj. Nelogično je, naime, da se od privrednika koji obavlja termičku preradu mesa očekuje da ima akt o protivpožarnoj zaštiti ili plan evakuacije za slučaj požara, kada svoju delatnost obavlja u prostoru od 10 m². Takođe je nelogično da je za zdravstvenu ustanovu-apoteku, koja obavlja svoju delatnost u minimalnom prostoru, potrebno imati više od petnaest ljudi u raznim organima.

3. Nova radna mesta

Borba protiv birokratije, korupcije i giljotina propisa jesu jedni od preduslova za otvaranje novih radnih mesta. Za nova radna mesta i očuvanje postojećih potrebna je proaktivnost nove vlasti i dijalog sa privrednicima. Neprihvatljivo i suprot-

no ustavu RS je da se strani investitori favorizuju, kada za otvaranje novih radnih mesta dobijaju određene beneficije, a domaći privrednici nemaju ta prava. Za nova radna mesta država treba da podstiče privredne grane koje posustaju u ovoj surovij borbi sa krizom. Građevinska industrija je u ozbiljnom problemu, pa država mora, pre svega, da izvrši reformu propisa o planiranju i

Složićete se, nelogičnih zakonskih rešenja je previše, i to je potrebno odmah menjati, bez obzira da li to od nas zahteva Evropska unija ili neko treći.

izgradnji, pa smanji rok za dobijanje neophodnih dozvola. Potrebno je, takođe, urediti javne registre nepokretnosti, izvršiti na bazi automatizma konverziju prava korišćenja i dugoročnog zakupa u pravo svojine bez izuzetaka.

Potrebno je formirati ekspertski tim sastavljen od predstavnika izvršne vlasti, privrednika, sindikata, stručnjaka iz zemlje i inostranstva, koji bi dobili zadatak da evidentiraju probleme i predlože efikasna rešenja, a ne probleme rešavati ad hock, te da ta rešenja imaju više štete nego koristi.

4. Kosovo i Metohija

Što se tiče pitanja Kosova i Metohije, političari nisu kadri da reše pitanje statusa Kosova i Metohije i to više niko od njih i ne očekuje. Svaki nastup bilo kog političara, sa floskulom da se zalaže za Kosovo i Metohiju u okviru Srbije, ne može se smatrati ozbiljnim i sistema-

tičnim, jer je to nešto što bismo svi mi voleli, ali nekih konkretnih predloga nema. Za sve one koji bi da urade nešto za Kosovo i Metohiju, potrebno je da budu praktični i efikasni, naravno u granicama naših mogućnosti. Pre svega je potrebno pomoći našim sugrađanima i građanima, koji su nekada živeli na Kosovu i Metohiji, jednostavnim zakonskim rešenima.

Danas, građani Kosova i Metohije imaju probleme sa državljanstvom, matičnim knjigama, registracijom vozila, penzijama i penzijskim stažom, imovinom... Niko se za ovih trinaest godina nije ozbiljno bavio ovim pitanjima i konkretni predlozi bili bi razlog da neko svoj glas pokloni najpraktičnijim rešenjima. Naime, neko ko ne može da ostvari svoja prava na starosnu penziju zato što Zavod za socijalno i penzijsko osiguranje nema podatak o uplaćenim doprinosima na Kosovu, sigurno neće dati svoj glas nekom kome je Kosovo tema za politikanstvo, a ko se ne bavi jednostavnim rešenjima za probleme većine građana južne srpske pokrajine.

Ovo su samo neke teme koje interesuju apsolutnu većinu glasača, a svaki konkretni predlog i plan za realizaciju predloga može biti od odlučujuće važnosti za pobjedu određene političke stranke. ▣

Igor Isailović, advokat